

KONCEPTUALIZACE KONFLIKTU

Lucie Konečná

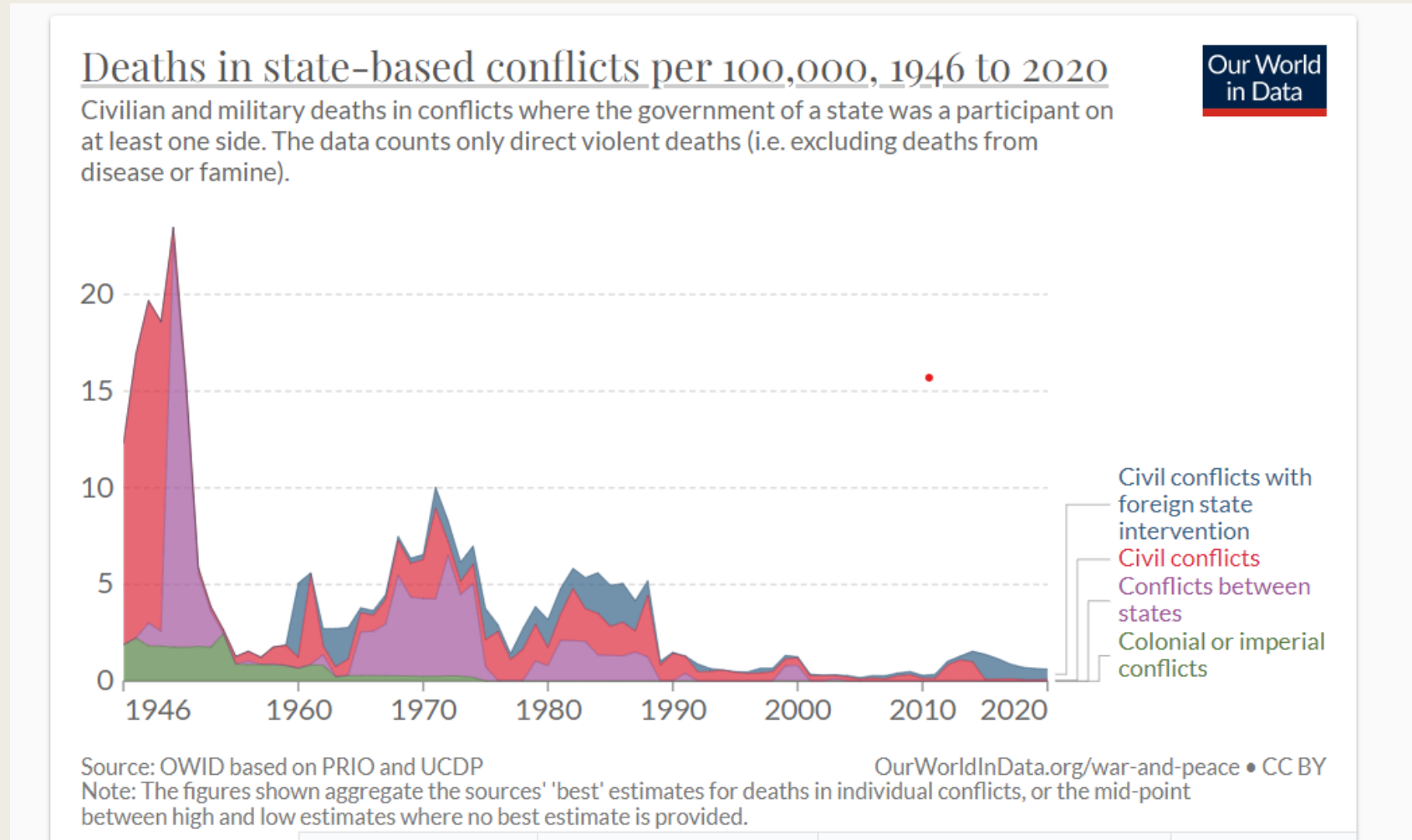
BSSn4451 Konceptualizace konfliktu a terorismu

26/9/2023

Uvedení do problematiky

- UCDP
- HIIK

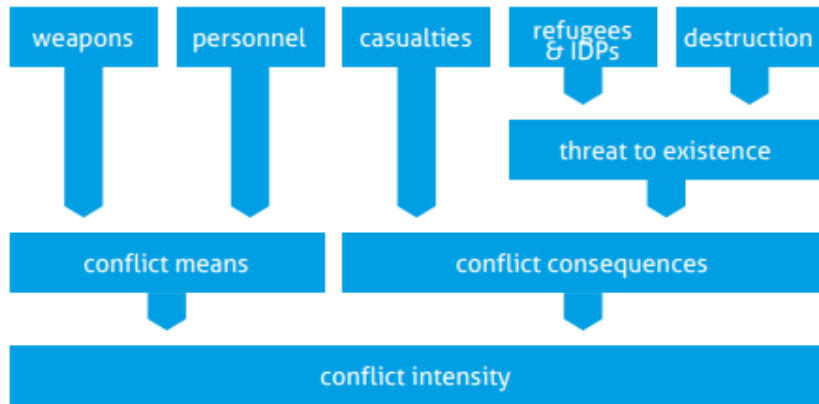

CASUALTIES

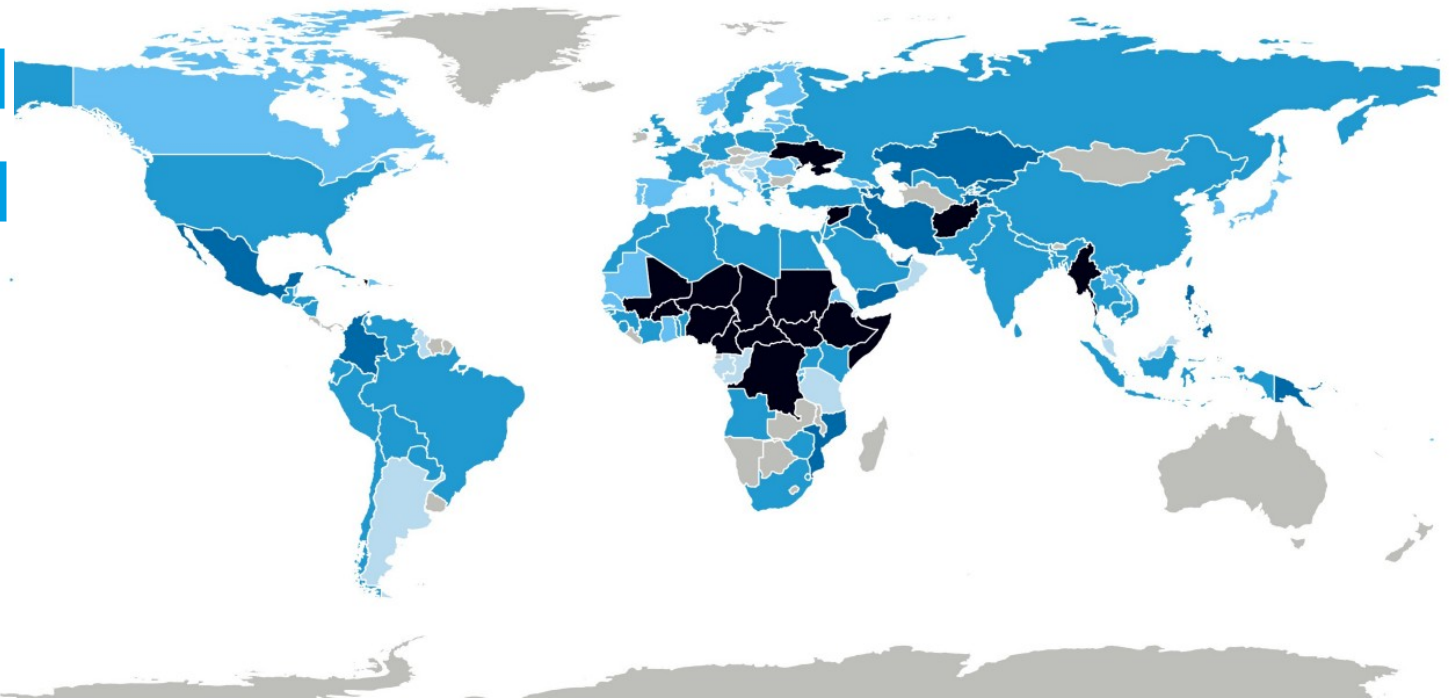
low	medium	high
≤ 20	> 20 ≤ 60	> 60
0 points	1 point	2 points

HIİK

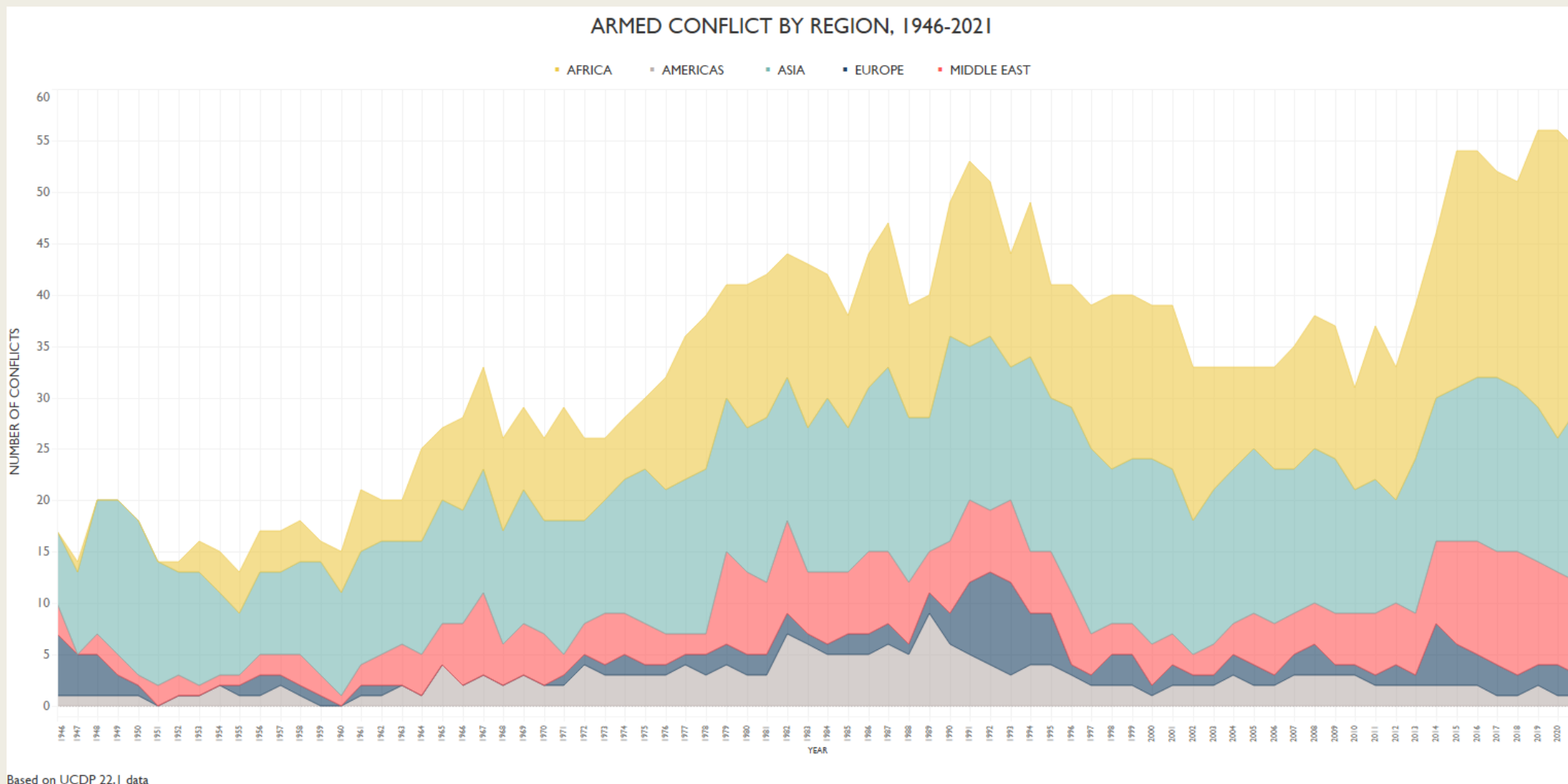
intensity level	terminology	level of violence	intensity class
1	dispute	non-violent conflicts	low intensity
2	non-violent crisis		
3	violent crisis	violent conflicts	medium intensity
4	limited war		high intensity
5	war		

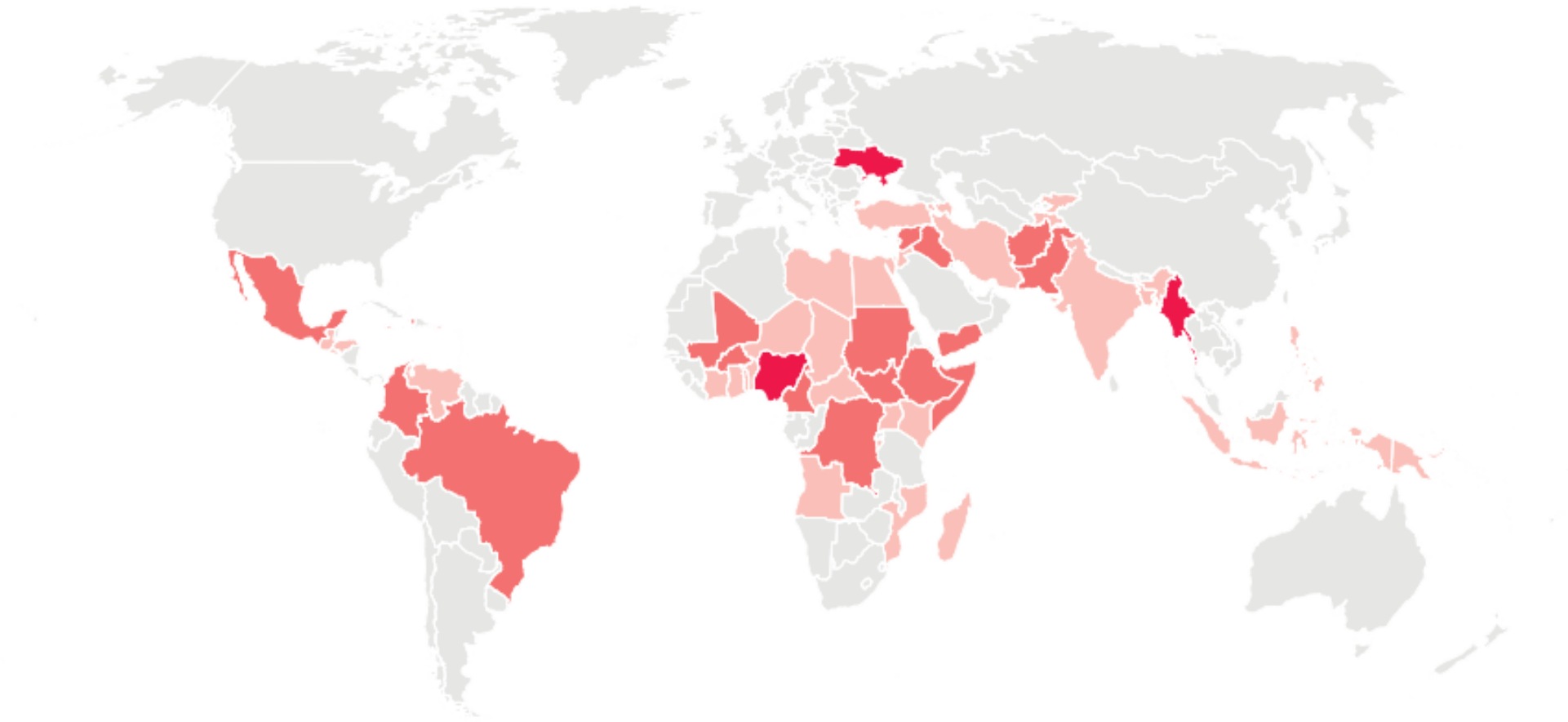
CONFLICTS IN 2022
(NATIONAL AND INTERNATIONAL LEVEL)

Uvedení do problematiky

ARMED CONFLICTS BY NUMBER OF ESTIMATED CONFLICT-RELATED DEATHS, 2022

■ Major armed conflicts with 10 000 or more conflict-related deaths in 2022.

■ High-intensity armed conflicts with 1000 to 9999 conflict-related deaths in 2022.

■ Low-intensity armed conflicts with 25 to 999 conflict-related deaths in 2022.

Note: The boundaries used in this map do not imply any endorsement or acceptance by SIPRI.

Statistický přehled

Nejkrvavější konflikty 21. století

Druhá občanská válka v DRC (1998-2003)	2,5 – 5 mil obětí
Válka v Afghánistánu (2001-2014)	Cca 170 tisíc obětí
Válka v Iráku (2003-2011)	200 tisíc - 1,2 mil obětí
Občanská válka v Sýrii (2011-)	Cca 620 tisíc obětí
Občanská válka v Jemenu (2015-)	400-500 tisíc obětí
Konflikt v Dárfuru (2003-)	Cca 400 tisíc obětí
Konflikt proti Boko Haram (2009-)	Minimálně 200 tisíc obětí
Občanská válka v Somálsku (1991-)	Minimálně 500 tisíc obětí
Válka v Tigraji (2020-2022)	400-600 tisíc obětí
Válka na Ukrajině (2022-)	Cca 120 tisíc obětí

Definice konfliktu

- **Konflikt:** Sociální situace, kdy v tomtéž okamžiku minimálně dva aktéři usilují o získání téhož statku, kterého není dostatek pro uspokojení poptávky všech aktérů (Waisová 2005: 35).
- **Politický konflikt:** střet překrývajících se hodnot a témat (nezávislost, hranice, přístup k moci) mezi min. dvěma aktéry (státy, skupiny států, organizace), kteří jsou rozhodnutí prosazovat svůj zájem. „Jedna ze stran musí být stát“ (Waisová 2005: 36).
- **Ozbrojený konflikt:** politický konflikt (v rámci politicko-vědní disciplíny), během něž bylo alespoň jednou stranou použito ozbrojené násilí.
- Co musí být přítomno u konfliktu?

Válka – Co je to válka?

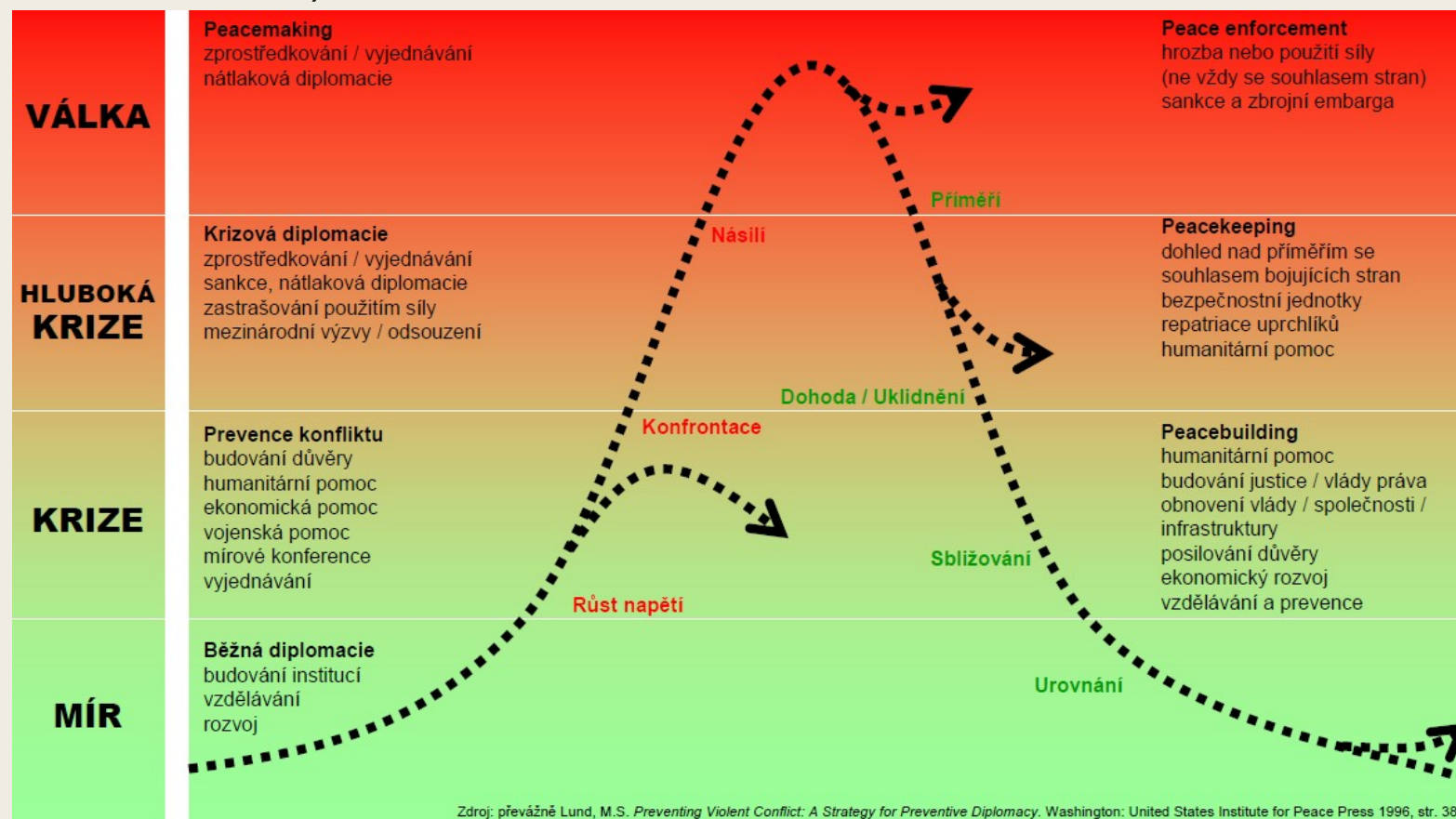
- Ozbrojený konflikt za použití kolektivního násilí.
 - Sun Tzu (Umění války): válka je největší věcí státu, je místem života a smrti, je cestou k přežití a zkáze.
 - Carl von Clausewitz: válka jako pokračování politiky jinými prostředky, nástrojem politiky.
 - Hedley Bull: válka je organizované násilí vykonávané politickými jednotkami proti sobě navzájem.
- Nejednotnost definice, splnění kvantitativních a kvalitativních kritérií.
- Vymezení podle Smolík, Šmíd a kol. a Holsti.

Válka – Co je to válka?

- Kvantitativní vymezení – konflikt nízké, střední a vysoké intenzity (válka).
- Typologie válek
- Občanská válka - vnitrostátní konflikt mezi dvěma a více aktéry (jeden z nich je stát).
- Kvantitativní a kvalitativní kritéria OS – 4 základní kritéria.
- Předpoklady pro vznik občanské války (Snyder, Walter).

Krize

- **Krize:** Situace vážného, ale ne vždy transparentního narušení fungování určitého systému či jeho části, spojená s potřebou adekvátního rozhodnutí a řešení (Hlaváč 2002: 108).

Typologie konfliktů

- Mollerova typologie konfliktu.

TYPY	MEZINÁRODNÍ	TRANSNAC.	VNITROSTÁTNÍ	MEZILIDSKÉ
NASILNÉ	Válka, studená válka, ostatní ozbrojené konflikty	Vojenská intervence, podpora ozbrojených povstalců	Občanské války, ozbrojená povstání, genocida	Násilí na ženách, zneužívání dětí, vražda, násilné trestné činy
NENASILNÉ	Politické spory, hospodářské války	Sankce, diplomacie	Politický boj	Slovní spory, diskriminace

- Transnacionalizace konfliktu – způsoby.

Typologie konfliktů

- 1) **Podle umístění (geografické roviny):** mezinárodní, transnacionální, vnitrostátní, či mezilidské.
- 2) **Podle použitých prostředků:** násilné, nenásilné (ozbrojené, neozbrojené).
- 3) **Podle příčin:** teritoriální, mocenské, konstituční, ideologické, ekonomické atd.
- 4) **Podle síly/intenzity**
 - konflikt nízké, střední a nebo vysoké intenzity (válka)
 - latentní -- krize -- vážné krize – válka
 - Walter Kemp rozlišuje další typy konfliktů – etablované, sporadické a horké konflikty
- 5) **Podle aktérů** – nestátní, vnitrostátní a mezistátní.

Příčiny konfliktů

- Greed vs. Grievance x konflikt hodnot vs. konflikt zájmů.
- Kimberleýský proces - <https://www.celnisprava.cz/cz/evropska-unie/kimberleýsky-proces/Stranky/seznam-ucastniku-kimberleýskeho-procesu.aspx>

RELATION BETWEEN THE CHARACTERISTICS OF RESOURCES AND TYPES OF CONFLICTS

Characteristics	Point	Diffuse
Proximate	<i>Coup d'état</i> /foreign intervention	Peasant/mass rebellion
Distant	Secession	Warlordism

Příčiny konfliktů

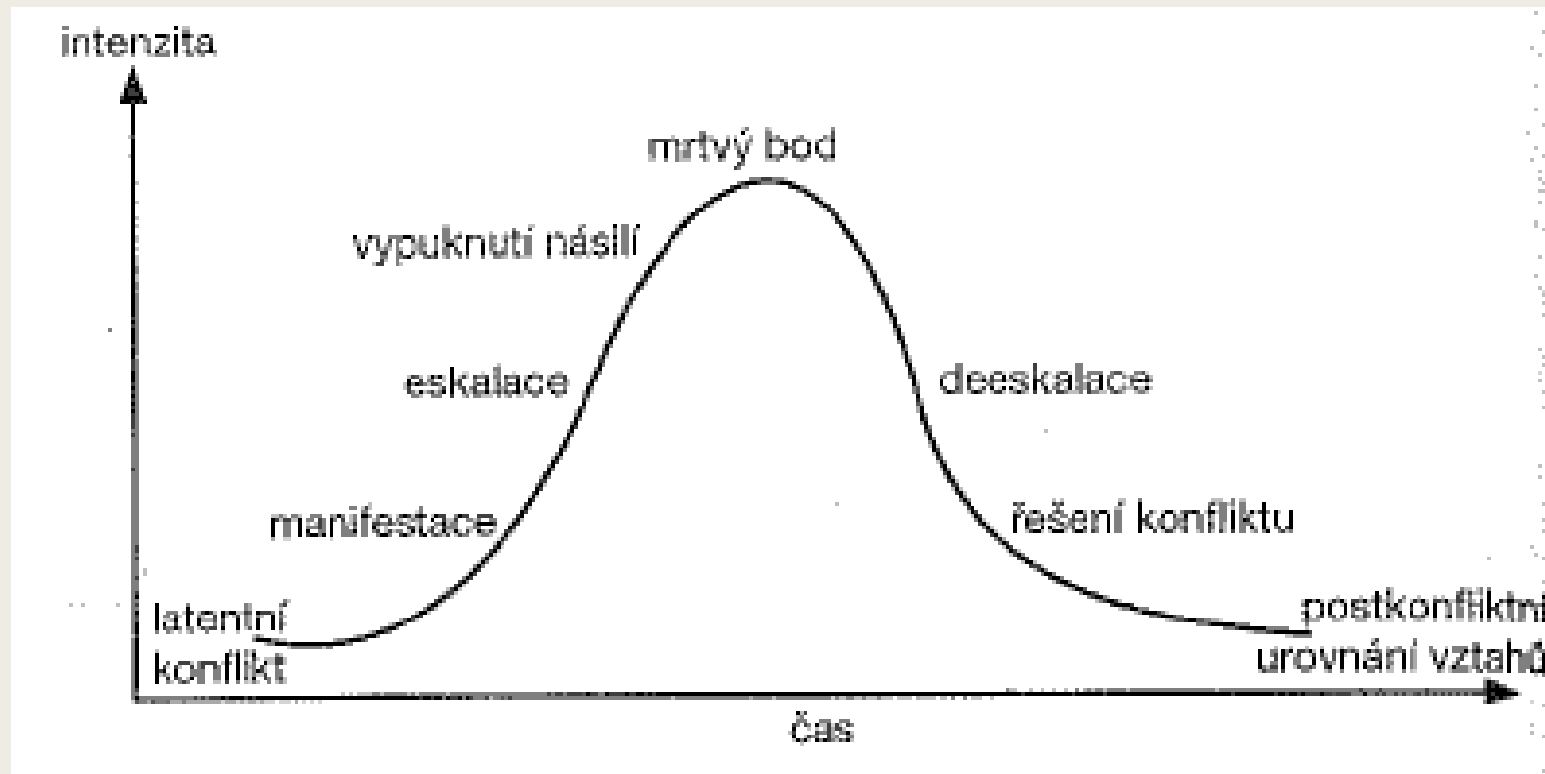
- Collier a jeho příčiny konfliktu:

- 1) vyjádření starých křivd, jichž se na sobě dané skupiny dopouštěly*
- 2) ekonomická nerovnost a následná frustrace*
- 3) slabá právní ochrana či slabé dodržování práva*
- 4) neadekvátní ekonomická politika vlády*

- Rupeshinge:

- 1) konflikty o zdroje a suroviny*
- 2) konflikty o nadvládu a moc*
- 3) ideologické konflikty*
- 4) identitární konflikty*

Dynamika konfliktů

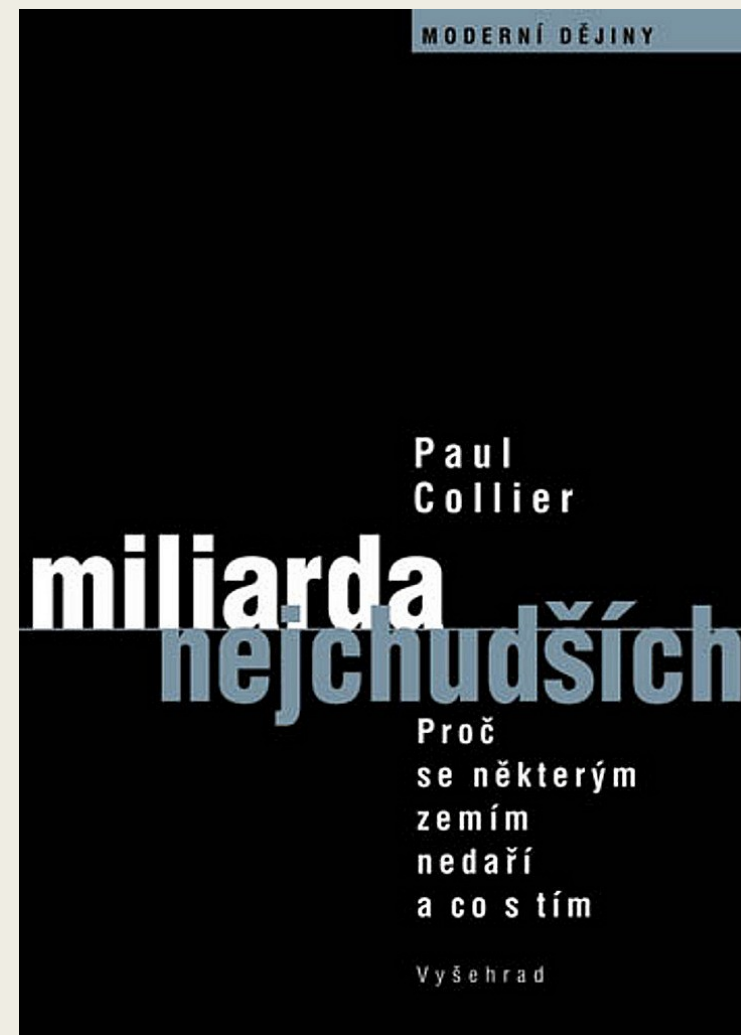

Nejčastější druhy řešení konfliktů

- Nejčastější formy:
 - 1) Strany konfliktu změni priority své politiky
 - 2) Rozdělení statku
 - 3) Obchod „kus za kus“
 - 4) Sdílená kontrola
 - 5) Přenechání kontroly třetí straně
 - 6) Volba mechanismu třetí stranou
 - 7) Ponechání konfliktu svému osudu, odsunutí do pozadí
 - 8) Donucení třetí stranou

Pasti konfliktů (a rozvoje)

- Past konfliktu.
- Past přírodních zdrojů.
- Past vnitrozemského státu se špatnými sousedy.
- Past špatné vlády.

Zamrznutí konfliktů tzv. Frozen conflicts

- 2 druhy konfliktů:
 - ❑ a) Nacionálně-separatistické konflikty, kdy separatisté vytvářejí kvazi/de facto stát a usilují o nezávislost na mezinárodně uznávaném státě.
 - ❑ b) Mezivládní konflikt o sporná území, který eskaluje po dlouhých obdobích klidu.
- Pět znaků charakterizujících zamrzlé konflikty: žádné dlouhodobé násilí velkého rozsahu, násilí může kdykoliv eskalovat, příměří bez uzavření dohody, teritorialita, trvají desítky let.
- Faktory mající vliv na zamrznutí konfliktu.

Přelévání tzv. Spillover efekt konfliktů

- Spillover konfliktů vs. Spillover hrozeb.
- Spillover efekt vs. Difuze konfliktů.
- „Spillover efekt je jev, během kterého se konflikt přelévá z jednoho státu do státu sousedního. Do konfliktu v sousedním státě jsou zapojeni někteří aktéři z konfliktu původního a zároveň dochází ke kooperaci těchto aktérů s aktéry místními. Toto přelévání rovněž vykazuje časovou kontinuitu.“

SOCIÁLNÍ PODMÍKY
a) Náboženství a etnicita (Výskyt stejného etnika v sousedních státech + Výskyt stejného náboženství v sousedních státech)
b) Další sociální faktory (Nízká hodnota Indexu lidského rozvoje ((očekávaná délka života, gramotnost + příjmy) + Vysoký příliv uprchlíků)
POLITICKÁ PODMÍKA
a) Politické faktory (Politická nestabilita + Existence ozbrojených opozičních milic)
BEZPEČNOSTNÍ PODMÍKA
a) Bezpečnostní faktory (Malá armáda + Vysoká míra terorismu a kriminality)
EKONOMICKÉ PODMÍNKY
a) Surovinové prokletí (Výskyt důležitých surovin v pohraniční oblasti + Závislost na vývozu jedné suroviny)
b) Nízké HDP
GEOGRAFICKÁ PODMÍKA
a) Rozlehlý stát s porézními a dlouhými hranicemi

Děkuji za pozornost